

plul dalje od Bojadora in prinesel na Portugalsko vest, da bivajo dalje zamorci in sta bujno razvita rastlinstvo ter živalstvo.

Pravljica o zatemnelem morju se je rodila iz dejstva, ker ravno ob afriški obali nastopajo gosto megleni dnevi v poznem poletju in to radi tega, ker valijo morski toki mrzlo vodo iz dna morja na površje. Pri spremembi vodne temperature nastopajo goste megle.

Rt Dobrega upanja in rt Hoorn.

Gleboko v 17. stoletje so plašile morská raziskovanja in plovbe povesti o grozotah rta dobrega upanja (Cap der guten Hoffnung) na najbolj južni točki Afrike in krog rta Hoorn na koncu Južne Amerike. Teh rtov so se ogibale vse ladje radi tega-le: Po morju krog Dobrega upanja so morske gladine, kjer vlada popolna tišina brez vetra in jadernica ne more naprej. Nekoliko proč od tega opasnega brezvetra je vetrovni pas, ki lahko žene jadernico naprej z največjo brzino. Takorekoč vzporedni pojav tišine in vetrovnosti je bil dolga stoletja strah, katerega si niso mogli razlagati ploveci.

Ob rtu Hoorn molli iz morja več za ladje skrajno opasnih koraljnih čerí. Pomorščaki, ki so se vračali iz morij ob Južni Ameriki, so pripovedovali, da so videli na morju ob Hoornu jadernico, katera tiči z razprostrtimi jadrí na peči in ne more že bogznaj koliko let nikamor naprej.

Italjanska jadernica »Choronna d' Italia«, ki je hotela razvozljati uganko z na skalo prikovano ladjo, se je razbila ob tamošnjem koraljnem skalovju. Še le norveška barka »Servia« je v novjšem času ugotovila, da ni ona zagonetna jadernica z vedno razprostrtimi jadrími nič drugega, nego bela koraljna skala, ki izgleda od daleč kakor ladja, ki je nasedla. Še le po tem razvozanju so zabeležili Amerikanci na pomorski zemljevid ob rtu Hoorn odredilno pripombo v sebedah: »Skala, ki je podobna jadernici.«

Gospodarska obvestila.

»Flugs« kose s kosirjem I. VIDEMSEK, MARIBOR, Koroščeva, cesta 36. 110

Licencovanje bikov v letu 1930. Letos se vrši redno licencovanje bikov v srezu Maribor desni breg v sledečem času in vrstnem redu: I. Za okoliš bivšega okrajnega zastopa Maribor, v torek dne 8. aprila ob 8. uri v Sv. Lovrencu na Pohorju pri gostilni Koder, ob 14. uri v Rušah pri gostilni Mule; v sredo, dne 9. aprila ob pol 10. uri v Slivnici pri gostilni Lesjak, ob 14. uri v Mariboru pri gostilni Mesto Trst na Tržaški cesti. II. Za okoliš bivšega okrajnega zastopa Slovenska Bistrica v četrtek, dne 10. aprila ob 10. uri v Spodnji Polskavi na sejmišču, ob 13. uri v Slovenski Bistrici na sejmišču; v petek, dne 11. aprila ob 8. uri pred gradom Statenberg pri Makolah, ob 13. uri v Poljša-

nah na sejmišču. — Licencovanje bikov v srezu Maribor levi breg: I. Za sodni okraj Maribor levi breg v torek, dne 1. aprila: ob 8. uri v Jarenini pri gostilni Cvilak; ob 10. uri v Št. Ilju v Slov. goricah pri gostilni Dimnik, ob 12. uri v Pesnici pri gostilni Kerenčič, ob 14. uri v Zgornji Sv. Kungoti pri gostilni Senekovič, v sredo, dne 2. aprila ob 9. uri v Mariboru na živinskem sejmišču, ob 15. uri v Selnici ob Dravi pri gostilni Horvat. II. Za sodni okraj Sv. Lenart v Slov. goricah v četrtek dne 3. aprila ob 9. uri v Št. Lenartu v Slov. goricah na sejmišču, ob 13. uri v Draževrhu.

Hoče. Dne 7. januarja t. l. je g. ravnatelj Priol otvoril sedemtedenski kmetijski tečaj v Hočah. Odziv na vabilo k udeležbi je bil prav razveseljiv. Oglasilo se je krog 70 mladeničev in mladenk, moš in žen, ki so tudi precej redno obiskovali predavanja, ob nedeljah je bilo včasí čez 120 poslušalcev. In ne samo poslušali, ampak tudi posegali so v razgovor, stavili vprašanja, sploh je vladalo veliko zanimanje za razne predmete. Dne 20. februarja je gospod ravnatelj Priol z lepim sklepnim govorom zaključil lepo uspeli tečaj z željo, da bi pripomogel k gosodarskemu napredku našega kraja. Najiskrenejšo zahvalo izrekamo prirediteljem in predavateljem za ves nemali trud. Kakor suha zemlja blagodejnega dežja, potrebuje kmetijski stan vsestranskega pouka, zlasti v sedanjih težkih gosodarskih časih. Iz pravega spoznanja le more priti pravo dejanje, novi časi in razmere zahtevajo novega znanja, naprednih načinov gosodarjenja. Industrija, obrt, trgovina — povsod opazujemo napredovanje, izpopolnjevanje, moderniziranje, da morejo konkurirati z drugimi in si zasigurati obstoj in razvoj, tudi za kmetijski stan ni drugega pripomočka, kakor se vsestransko izobraževati ter dobro organizirano in vztrajno ter vzajemno vršiti svoje velevažno delo!

Ozke ali široke brazde? V Ameriki zajemajo tako široke brazde, kolikor plug doseže, radi česar izorjejo dvakrat toliko, kakor to delajo na Angleškem, ko orjejo ozke brazde. Resnica je, da ozke brazde imajo mnogo dobrega v sebi. Zrak, toplota in hlad laglje prodira skozi ozke brazde in taka njiva se da lepše in primernejše pobratati.

Kako je s sadjarstvom v Ameriki? V Ameriki se izvaja čimdalje večja propaganda, da se nasadi čim več sadja, ker sadje nosi mnogo večji dohodek kakor vinarstvo in poljedelstvo. Tako trdijo Amerikanci, da pet hektarjev zemlje nasajene s sadjem da večji dohodek nego štirideset hektarjev posejanih s pšenico ali koruzo.

All se sme s kravami voziti? Pri malih gosodarstvih pridno vozijo s kravami. Običajno prevladuje mnenje, da je krava pripravna za delo le na malih kmetijah in da bi vpreganje krav pri večjih posestvih imelo škodljive posledice. Poskusi so pokazali, da tudi na večjih kmetijah, kakor pri spomladni in jesenski setvi, tako tudi pri žetvi, se dajo krave s pridom uporabljati za delo. Res, da radi tega izgubijo nekoliko na mleku, toda če primerjamo to malo škodo z veliko koristjo, ki jo imamo od vožnje, pridemo do zadovoljivih zaključkov. Na Hessenskem sem videl celo pri veleposestvih (graščinah) ponajveč le s kravami voziti. Imenovana posestva obsegajo po 250 in

še več hektarjev ter redijo od 70 do 120 prekrasnih in težkih krav švicarske in holandske pasme. Pri spomladni in jesenski setvi ter ob žetvi se izbere 20 do 25 krav, katere so že dva ali tri mesece po teletu. Ne izbira se torej krav, katere so še le pred kratkem povrgle, in visoko nosečih tudi ne. Od teh jih dela potem polovica predpoldne, a ostale popoldne. Pri plitvem oranju ali za lažje tovore zaprežejo par krav, pri globokem oranju ali težkih tovorih zapregajo dva ali tri pare. Ob času dela polagajo kravam priboljšek, ki obstoji iz zrna ter suhe klaje. Delo gre tamkaj urno, a živini ne škoduje. Tri mesece pred teletom in tri mesece po teletu krav ne smemo zapregati. Potemtakem je mogoče s kravo delati 6 mesecev. Izguba na mleku ni posebno značilna. Na imenovanih hessenskih veleposestvih se je preizkusilo, da je krava, ki je delala, dajala mleka le z malo razliko, molzla je dnevno 4.95 l mleka, dočim ga je dala stoječa v hlevu 5.3 l. V vročih, soparnih kakor tudi v hladnih in mokrih dnevih, molzejo krave, ki vozijo, znatno slabše. Z ozirom na to je boljše v sličnih dneh krav ne zapregati. Končno, ni nam treba hoditi niti po primer na Hessensko, premostrimo zapreganje krav na Čehoslovaškem ali pa pri naših kočarjih. Tudi ti vozijo s kravami. Običajno jih tudi dobro krmijo, zato prav dobro molzejo. Oni dostavljajo na trg mleko ter sirovo ali kuhano maslo v toliki količini, da si ustvarjajo iz tega lep hišni dohodek. Videti je skoro, da je vožnja in gibanje kravam le na prospeh. Delavne krave ne izgubljajo ne na mesu, le nekaj malega na živi teži, kar prihaja od tega, ker imajo manj tolišče. Na oteltev tudi, če se s kravo primerno vozí, nima delo kvarljivih posledic. — Dr. Bachans je po opazovanju prišel celo do zaključka, da so vozne krave v pretežni večini lažje povrgle, kakor one, ki so se le malo gibale. Gibanje je k prospehu živine važen činitelj, radi tega kravi ni škodljivo, ako se zapreže k delu, ki ne prekorači njenih moči.

*

Iz zakona o zatiranju škodljivcev.

Pred kratkem je stopil novi zakon v veljavo, ki ureja zatiranje bolezní in škodljivcev kulturnih rastlin. Vsak posestnik bi se moral seznaniti z določili tega zakona, da se bo znal ravnati po njih.

Dolžnost vsakega imetnika zemljišča je, da prepreči rastlinske bolezní in da zatira bolezní in škodljivce vseh kulturnih rastlin. Zakon nalaga prav enake dolžnosti lastniku, uživalcu in zakupniku dotičnih parcel.

Vsak posestnik mora z lastnimi močmi in z lastnimi sredstvi zatirati pravočasno bolezní pri rastlinah. On mora sodelovati pri skupnih ukrepih zatiranja, če ga občina ali sresko načelstvo pozove in se mora pokoravati predpisom onih, ki vodijo borbo zoper škodljivce. Vsi morajo prijaviti vsak slučaj,

če mislijo in sumijo, da utegnejo nastopiti pri nas rastlinske bolezni, odnosno škodljivci.

Škodljivci so tudi razna plevela, škodljivi ptiči in sesalci v kolikor ni urejen njih lov z lovskim zakonom. — Vsak posameznik mora dajati državnim ustanovam resnična poročila o pojavljanju in gibanju rastlinskih bolezni.

Borba zoper škodljivce je razširjena v zakonu tudi na javna zemljišča, na pota in železniško progo in na pokopališča.

Nihče se ne sme upirati, če stopi upravičeni državni organ na zemljišče s kakoršnokoli kulturo, — razkužitvi ali zdravljenju in celo uničevanju kultur, rastlinskih delov, semen itd., če bi jih odredil tak državni organ.

Revni posestniki dobijo od banske uprave posebne podpore, če se jim uničijo rastline, rastlinske dele, semena itd. pri izvajanju tega zakona.

Občinski odbor in sresko načelstvo nadzirata zatiranje bolezni in rastlinskih škodljivcev. Občina si mora nabaviti iz lastnih sredstev potrebno število priprav, na primer škropilnic v kraju, kjer so posestniki siromaki, če se rabi-jo take priprave pri zatiranju rastlinskih škodljivcev in jih mora izposojevati za najmanjšo odškodnino.

Kdor bi se branil zatiranja rastlinskih škodljivcev, pri tem mora izvesti borbo zoper nje občina na njegove stroške in se bodo od njega izterjali, če jih ne plača na lep način z rubežem.

Če bi pa občine zanemarjale njih dolžnosti, mora sreski načelnik odrediti zatiranje in pokončevanje rastlinskih škodljivcev prisilnim putem na račun občine.

Občine smejo deliti posebne nagrade iz občinskih sredstev za nabiranje, na primer rujavega hrošča. Šolsko decu pa mora podučevati učitelj v šoli o rastlinskih škodljivcih in o načinu, kako se zatirajo.

Zadruga, ki se bodo ustanovljale z namenom zatiranja rastlinskih bolezni in škodljivcev, bodo prejemale posebne

podpore od banske uprave, če so bolezni in škodljivci res take narave, da zamorejo napraviti poedinim kulturam veliko škodo.

Zemljišča so davka prosta v onem letu, če so se uspešno zatirali škodljivci in če so znašali stroški pri zatiranju več kot zemljiški davek. Če je pa plačan davek za ono leto, se posestniku v dobro pripiše za prihodnje leto.

Zakon predvideva tudi denarne kazni od 10 do 300 Din. Če se je prekršil ta zakon še v posebno težkih slučajih, so še večje.

Torej smo podučeni, kaj nam je storiti letos v novi vegetacijski dobi in bomo veseli, da smo dobili zakon, ki bo bolj učinkovito branil naše kulture pred propastjo in napadi od rastlinskih bolezni in škodljivcev.

Inž. Mohorčič Henrik.

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg dne 1. marca so pripeljali špeharji na 75 vozeh 206 zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 15 do 28 Din špeh pa po 18 do 21 Din. Krompir je bil po 1 do 1.50, čebula 3 do 3.50, zelje 1 do 6 Din. Kmetje so pripeljali 18 voz sena in sicer po 65 do 80, 10 otave po 80 do 90 in 3 vozove slame po 60 do 70 Din. Pšenica je bilo po 2.50, rž 1.75 do 2, ječmen 2, oves 1.25 do 1.50, koruza 1.75 do 2, ajda 2, ajdovo pšeno 5, proso 2.50, fižol 3 do 3.50 Din. Kokoš 30 do 55, par piščancev 55 do 90, raca 35 do 40, gos 80 do 120, puran 70 do 130, domači zajec 10 do 40 Din. Česen 16, kisla zelje 4, kisla repa 2 Din. Jabolka 3.50 do 8, suhe slive 10 do 12 Din. Mleko 2.50 do 3, smetana 12, surovo maslo 40 do 48, jajca 1, med 16 do 20 Din.

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignanih je bilo 19 konj, 12 bikov, 140 volov, 289 krav in 4 teleta; skupaj 464 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu dne 25. februarja tega leta so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od Din 10 do 10.50; poldebeli voli od Din 8.50 do 9.50; plemenski voli od Din 7.75 do 8; biki za klanje od Din 7 do 8; plemenske krave od Din 6 do 6.75; krave za klobasarje od Din 4.75 do 5.50; molzne krave od Din 8 do 10; breje krave od Din 8 do 10; mlada živina od Din 7 do 7.75. Prodanih je bilo 292 komadov,

Zabava je potrebna vsakemu človeku. Brez dvoma — igranje na različnih instrumentih tvori zelo lepo in koristno zabavo. Radi tega se še lunge obrnite na veletrgovino **Stermecki**, Celje, ki vam bo poslala veliki ilustrirani

cenik z več tisoč slikami popolnoma zastoj. Harmonika anoredna Din 250, 315, dvoredna 380, 451, troredna 995, gramofoni 280, 345, 520, otroški 110, violina (gostil) 142, 315, 545, skatija za vijolino 155, lok 42, mandolina 160, gitara 270, citra 380. Samo najboljši proizvodi svetovno znanih tvojale. Naročila preko Din 500 pošiljane prasta. Kar ne odgovarja se zamenja ali vrne denar. Trgovski dom **R. Stermecki**, Celje št. 24. Dravska banovina. 267-7

od teh za izvoz v Avstrijo 28, v Italijo pa 16 komadov.

Mariborski svinjski sejem. Na sejem dne 28. februarja tega leta je bilo pripeljanih 106 svinj. Cene so bile sledeče (vse za kotnadi): Mladi prašiči od 7 do 9 tednov stari 250 do 350 Din; 3 do 4 mesece stari od 380 do 450 Din; 5 do 7 mesecev stari od 480 do 550 Din; 8 do 10 mesecev stari od 650 do 950 Din; eno leto stari od 1000 do 1800 Din. En kg žive teže so prodajali po Din 10 do 12.50, en kg mrtve teže pa po Din 17 do 18. Prodanih je bilo 73 svinj.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 1 kg od Din 18 do 20; volovsko meso II. vrste 1 kg od Din 16 do 18. Meso od bikov, krav in telic 1 kg od Din 10 do 14. Telečje meso 1 kg od Din 20 do 25. Svinjsko meso 1 kg od Din 15 do 28.

NAŠA DRUŠTVA

Kršćanska ženska zveza v Mariboru ima v nedeljo, dne 9. marca ob pol petih popoldne predavanje o verskem življenju v Bolgariji v dvorani Prosvetne zveze. Predavatelj je gospod profesor Šedivy.

Kalobje. Tukajšnje katoliško prosvetno društvo je priredilo v nedeljo dne 2. marca šaljivo igro »Tri sestres«. Poprej na Svečnico smo imeli igro »Užitkarji«. Udeležba je bila obilna. — Sedaj smo tudi ustanovili tamburaški zbor. Imamo tudi kmetijsko nadaljevalno šolo.

DR. O. ILAUNIG:

TATENBAH

ZGODOVINSKA POVEST.

Rečeno, storjeno. Drugi dan zgodaj je jezdit konjušnik Rudolfi iz grada Čakovca s pismom grofa Zrinjskega, v katerem ga ta vabi v prisrčnih besedah na lov. Temu pismu je bilo priloženo drugo skrbno zapečateno; pisala ga je grofica Zrinjska in podpirala vabilo svojega moža, češ, da se sedaj nudi najlepša prilika, da se obudijo spomini na dogodke leta 1660.

Grof Tatenbah je živel po smrti svoje žene Judite prav brezskrbno, dokler ga ni priklenila težka bolezen na postelj. Celih 26 tednov je trpel velike bolečine, zdravniki so že obupali, da bi še okrevaj; pomagala so mu le sredstva, ki mu jih je dala vedeževalka Prihta, ki je imela v poznejšem življenju grofa Tatenbaha usodno vlogo.

Grof Tatenbah se je ravnokar vrnil z lova na Pohorju, ko je došel Rudolfi ter mu izročil pismo iz Čakovca. Hlastno ga je prebral, nato pa velel

Rudolfiju, da čaka do jutri, ker mu ima vročiti odgovor na preprijazno vabilo.

Smehljaje se je sprejel drugi dan Rudolfi pismo, ki mu ga je izročil grof Tatenbah za grofico Zrinjsko, saj je vedel, kako je razmerje med njima. A bil je tih, ker je bil svoji gospej vdan iz dna srca.

Bilo je začetkom meseca septembra, ko se je zbralo v gradu Čakovec več prijateljev grofa Zrinjskega, da gredo na velik lov. Videti je bilo vse tiste, ki so bili nedavno zbrani pri grofu Zrinjskem in tedaj prisegli, da zastavijo vse site, da se osvobodijo avstrijskega jarma.

Med njimi je bil tudi grof Franc Nadasdy, ki je prihitel iz Dunaja ter povedal zarotnikom, kar je zvedel na dvoru važnega, posebno v kolikor so tam poučeni o tem, kakšen obseg je že zavzela zarota.

Veselo razpoloženje pa je nastalo, ko se je prikazal na stopnicah tudi grof Tatenbah. Želeli so si ga v svoji sredi, saj so ga rabili za svojo zvezo, ker je bil upliven in bogat. Stopal je ob strani grofice Zrinjske, ki je imela danes okusno narodno nošo ter je bila videti lepa kakor boginja. Veselje ji je žarelo iz oči in obraz je kazal, da je s tem dnevom isko zadovolina. S posebno

Najboljša reklama

za trgovce, obrtnike in zasebnike so lepe tiskovine,

kakor n. pr. pismeni papir, zavitki, računi, memorande, dopisnice, letaki, lepaki, barvotiski, večbarvne razglednice in priporočilnice

ki jih izvršuje

v najmodernejši izpeljavi, hitro in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, Rovoška c. 5